УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат

мр ЈЕЛЕНА БАСТА

Радни наслов теме докторске дисертације

Креирање уџбеника и силабуса енглеског језика струке за студенте економске оријентације у складу са анализом актуелних уџбеника и студентских потреба

Предложени ментор

доц. др Ана Ђорђевић

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ОЦЕНУ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ

1.1. ДАТУМ И ОРГАН КОЈИ ЈЕ ИМЕНОВАО КОМИСИЈУ

Одлуком бр. 1811/1 донетом дана 3. јула 2023. године Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду образовало је, уз сагласност предложених чланова, Комисију за оцену научне заснованости теме докторске дисертације докторанда **мр Јелене Басте** под насловом „**Креирање уџбеника и силабуса енглеског језика струке за студенте економске оријентације у складу са анализом актуелних уџбеника и студентских потреба“.**

1.2. САСТАВ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ

1. ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ
   Име и презиме: др Ненад Томовић
   Звање: ванредни професор
   Ужа научна област: Англистика
   Датум избора у звање: 10.7.2019.
   Установа на којој је запослен: Универзитет у Београду – Филолошки факултет

2. ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме: др Ивана Трбојевић Милошевић
Звање: ванредни професор
Ужа научна област: Англистика
Датум избора у звање: 13.06.2022.
Установа на којој је запослен: Универзитет у Београду – Филолошки факултет

3. ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме: др Данијела Ђорђевић
Звање: ванредни професор
Ужа научна област: Англистика
Датум избора у звање: 24.01.2023.
Установа на којој је запослен: Универзитет у Београду – Пољопривредни факултет

II ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА ЗА ИЗРАДУ ДИСЕРТАЦИЈЕ

2.1. БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Јелена Баста је рођена 6. априла 1981. године у Нишу, где је похађала основну школу и гимназију, а које је завршила као носилац Вукове дипломе. Започела је студије 2000. године на Студијској групи за англистику Филозофског факултета Универзитета у Нишу, а дипломирала је септембра 2004. године, чиме је стекла звање дипломираног филолога за енглески језик и књижевност. Дипломирала је са просечном оценом 9,34 у току студија и оценом 9,50 на дипломском испиту. Носилац је награде Града Ниша и повеље Универзитета у Нишу као најбољи дипломирани студент Филозофског факултета у 2003-2004. академској години. Последипломске студије уписала је 2005. године на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, смер Англо-америчка књижевност и култура. Магистарску тезу под насловом *Идентитет и разлика у савременој аустралијској аутобиографији* (222 стр.) успешно је одбранила 08.12.2015. године. Од 2017. године је студент докторских студија на Филолошком факултету Универзитета у Београду, на модулу Језик.

Кандидаткиња је током образовања била добитник неколико признања. Од 2005. до 2009. године, као један од најуспешнијих студената, била је стипендиста Министарства науке и заштите животне средине, а од 2001. до 2004. године стипендиста Министарства просвете. У априлу 2004. године била је добитник једнократне стипендије Амбасаде Краљевине Норвешке под називом „15 милиона за 500 најбољих“, за постигнуте академске резултате.

Током 2004. године радила је као професор енглеског језика у Гимназији „Светозар Марковић“ у Нишу, а од децембра 2004. до јуна 2009. године као предавач у школи енглеског језика *Oxford Centar* у Нишу. Од марта 2009. до августа 2010. радила је као наставник страног језика на Факултету за правне и пословне студије «Др Лазар Вркатић» из Новог Сада. Од септембра 2010. године је запослена у звању наставника страног језика на Економском факултету Универзитета у Нишу. Новембра 2008. године је одлуком Министарства правде Републике Србије именована за сталног судског преводиоца за енглески језик.

2.2. БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Basta, J. (2018). Role of case studies in teaching English for business and economics. *Positioning English for Specific Purposes in an English Language Teaching Context*, str. 53-69. USA/Spain, Vernon Press. ISBN-13: 978-1622734665 **(M14 – поглавље у M12)**

Basta, J. (2013). Hedging in a popular business discourse. Biljana Mišić-Ilić i Vesna Lopičić (Ur.), *Jezik, književnost, vrednosti,* str. 279-290. Niš: Filozofski fakultet Niš. ISBN: 978-86-7379-278-1 (**M14)**

Basta, J. (2012). Voicing the Alternative in Arnold Zable's Auto/biography Jewels and Ashes: Exile and Dislocation. Aleksandra Nikčevič Batrićevič and Marija Krivokapić Knežević, Eds *Voicing the Alternative: Essays on English Language and Literary Studies,* str. 207-225. Nikšić: Faculty of Philosophy, Montenegro. ISBN: 978-86-7798-076-4 **(M14)**

Basta, J. (2011). Female Identity in Drusilla Modjeska's Auto/Biographical Novel *The Orchard.* M. Knežević and A. Nikčević Batričević. Eds. *The Face of the Other in Anglo-American Literature,* str. 139-158. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing. ISBN (10): 1-4438-3351-7, ISBN (13): 978-1-4438-3351-6 (**M14)**

M45 Рад у тематском зборнику националног значаја

Баста J. и Пејић, С. (2022) Улога гугл учионице у настави страног језика струке. *Дигитална трансформација у функцији привредног развоја Републике Србије*, стр. 585-598. Ниш: Економски факултет Универзитета у Нишу. ISBN: 978-86-6139-229-0. COBISS.SR-ID 81335305. (**M45)**

Баста, J. и Пејић, С. (2021). Употреба интернета у учењу страних језика. *Дигитална трансформација у функцији привредног развоја Републике Србије,* стр. 575-591. Ниш: Економски факултет Универзитета у Нишу. ISBN: 978-86-6139-220-7.UDK: 004:[371.3:802/809. (**M45)**

Баста, J. и Пејић, С. (2020). Употреба видео записа као аутентичних материјала у дигитализованој учионици језика струке. *Дигитална трансформација у функцији привредног развоја Републике Србије,* стр. 575-591. Ниш: Економски факултет Универзитета у Нишу. ISBN: 978-86-6139-209-2. COBISS.SR-ID 27945225. UDK371.3:004. (**M45)**

Баста, J. и Пејић, С. (2019). Учење језика уз помоћ рачунара (ЦАЛЛ) и синхрона компјутерски посредована комуникација (СЦМЦ). *Дигитална трансформација у функцији привредног развоја Републике Србије,* стр. 575-592. Ниш: Економски факултет Универзитета у Нишу. ISBN 978-86-6139-196-5. COBISS.SR-ID 281253388. (**M45)**

Баста, J. и Пејић, С**.** (2018). Аутентични материјали у настави језика за посебне намене. *Конкурентност и одрживи развој привреде Републике Србије,* стр. 117-136. Ниш: Економски факултет Универзитета у Нишу. ISBN: 978-86-6139-161-3.COBISS.SR-ID 268172044. UDK 81'243. **(M45)**

Баста, J. и Пејић, С. (2017). Језик струке и интердисциплинарност. *Конкурентности одрживи развој привреде Републике Србије*, стр. 141-158. Редактори: проф. др Јадранка Ђуровић

Тодоровић, проф. др Марија Радосављевић Економски факултет Универзитета у Нишу. ISBN: 978-86-6139-144-6. COBISS.SR-ID 248033804.UDK 651.92. **(M45)**

Пејић, С. и **Баста, J.** (2016). Развој француског и енглеског језика струке. *Конкурентност и одрживи развој привреде Републике Србије, стр. 313-331.* Редактори: проф. др Јадранка Ђуровић Тодоровић, проф. др Марија Радосављевић Економски факултет Универзитета у Нишу. ISBN: 978-86-6139-125-5. COBISS.SR-ID225777420. UDC 811.111+811.133.1. **(M45)**

Баста, J. и Пејић, С. (2015). Особености британске и француске пословне културе као саставни део учења страног језика. Редактори: проф. др Зоран Аранђеловић и проф. др Срђан Маринковић, *Антикризне политике и посткризни процеси: изазови економске науке (зборник радова),* стр. 123-143. Ниш: Економски факултет Универзитета у Нишу. ISBN: 978-86-6139-095-1 (**M45)**

Пејић, С. и **Баста**, J. (2013). Високо образовање у Уједињеном краљевству и Француској и светска економска криза. Редактори: др Зоран Аранђеловић и др Срђан Маринковић, *Антикризне политике и посткризни процеси: изазови економске науке,* стр. 413-427.. Ниш: Економски факултет. ISBN: 978-86-6139-086-9 (**M45)**

Баста, J. и Пејић, С. (2012). Економска криза на психотерапији - анализа појмовних метафора које се односе на емоције у енглеском и француском језику. Уредник: Љиљана Станковић. *Наука и светска економска криза (књига друга),* стр. 529-544. Ниш: Универзитет у Нишу, Економски факултет. ISBN: 978-86-6139-055-5 (**M45)**

Баста, J. (2011). Приказ финансијске кризе у новинским чланцима у новинама *The Financial Times* – лингвистичка перспектива. Редактор Евица Петровић, *Наука и светска економска криза,* стр. 489-503. Ниш: Универзитет у Нишу – Економски факултет. ISBN: 978-86-6139-042-5 (**M45)**

M52 Рад у часопису националног значаја

Basta, J. (2017). Role of case studies in teaching English for business and economics. *Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*, str. 553-566. Univerzitet u Nišu. ISSN 2334-9182 (Print) ISSN: 2334-9212(Online) UDC: 811.111'276.6:33. DOI: 10.22190/JTESAP1703553B **(M52)**

M51 Рад у водећем часопису националног значаја

Basta, J. (2011). The Role of the Communicative Approach and Cooperative Learning in Higher Education. *Facta Universitatis – Linguistics and Literature, Vol. 9, No. 2*, str. 125 – 143. ISSN: 0354-4702 (**M51)**

M33 Научни радови објављени у целости у зборницима са међународних конференција

Баста, J. (2010). *Промена културе и идентитет у постколонијалној аустралијској аутобиографији*. Биљана Мишић Илић и Весна Лопичић (ур.), *Зборник радова Језик, књижевност, промене,* стр. 297-311. Ниш: Универзитет у Нишу, Филозофски факултет. ISBN: 978-86-7379-205-7 (**M33)**

Basta, J. (2010). *Foreign Language Learning Autonomy: Collaborative Learning*. Redaktori: Julijana Vučo i Biljana Milatović, *Autonomija učenika i nastavnika u nastavi jezika i književnosti*, str. 143-156. Nikšić: Filozofski fakultet. ISBN: 978-86-7798-039-9 (**M33)**

M63 Научни радови објављени у целости у зборницима са националних научних скупова

Баста, J. (2012). Енглески језик струке у високом школству. Уредник: Бојана Димитријевић. *Филологија и универзитет,* стр. 787-802. Ниш: Универзитет у Нишу, Филозофски факултет. ISBN: 978-86-7379-263-7 (**M63)**

M26 Списак објављених научних радова

Баста, J. (2013). Енглески језик струке - глобалне теме специфични циљеви (приказ дела). *Теме, 36 (2),* стр. 967-970. ИССН: 0353-7919. **M26**

На основу увида у биографију и библиографију кандидаткиње, Комисија сматра да мр Јелена Баста испуњава услове за израду докторске дисертације.

III ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

Име и презиме ментора: др Ана Ђорђевић
Звање: доцент
Датум избора у звање: 12.7.2023.
Установа на којој је запослен: Универзитет у Београду – Филолошки факултет
Ужа област научно-истраживачког рада: Примењена лингвистика и методика наставе енглеског језика

Радови ментора из уже научне области којој припада тема предложене дисертације (најмање пет радова):

1.	(2022): Teaching as an alternative: English language students' motivation to become teachers before and after the practicum. U B. Mišić Ilić & V. Lopičić (ur.), *Jezik, književnost, alternative*. Niš: Filozofski fakultet, 497-513.
2.	(2016): Efekat inicijalnog obrazovanja i obuke budućih nastavnika stranog jezika. *Nastava i vaspitanje*, 1/2016, 153-166.
3.	(2013): Gramatika u nastavi L2 – teorijski pristupi i stavovi budućih nastavnika u Srbiji i Velikoj Britaniji. U J. Vučo i O. Durbaba (ur.), *Filološka istraživanja danas: jezik i obrazovanje*. Beograd: Filološki fakultet, 315-336.
4.	(2011): "A Shattered Image – Shattered Identities: How Real is Methodological Imperialism in ELT?" In B. Đorić-Francuski (Ed.*), Image-Identity-Reality*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, 7-15.
5.	(2005): Future Trends in ELT and their Applicability to the Serbian National Curriculum. In M. Knežević and A. Nikčević-Batrićević (Eds.), *Reading across Borders: Papers in Language and Literary Studies*. Nikšić: Faculty of Philosophy, 235-244.

Комисија сматра да др Ана Ђорђевић испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације из области примењене лингвистике и методике наставе енглеског језика струке.

IV ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНЕ ТЕМЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

4.1. ФОРМУЛАЦИЈА НАСЛОВА ТЕМЕ

Комисија закључује да је радни наслов докторске дисертације „Креирање уџбеника и силабуса енглеског језика струке за студенте економске оријентације у складу са анализом актуелних уџбеника и студентских потреба“ прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

4.2. ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА

На државним факултетима у Републици Србији енглески језик представља готово неизоставни део курикулума. Како Министарство просвете не нуди никакав оквир унутар којег би требало да се одвија настава страног језика на високошколским установама, на наставницима је да сами осмисле силабус и определе се за уџбенике који би студентима омогућили што успешније и ефикасније стицање језичких компетенција. Неки наставници одлучују да се баве општим енглеским језиком, док, на другој страни, постоје и они који сматрају да наставни план и програм треба да одражава потребе студената који студирају одређену област, због чега је и уследила потреба за развојем енглеског језика струке.

Када је реч о факултетима економске оријентације, може се приметити да савремено тржиште рада од дипломираних економиста и будућих менаџера захтева познавање ускостручног језика и вештине комуникације које би биле примењиве у пословном окружењу. Због тога, владе великог броја земаља подстичу развој универзитетских програма језика који би објединили знање језика и других професионалних вештина. На универзитетима се формирају центри за изучавање енглеског језика струке који промовишу интердисциплинарни приступ језику, обједињавањем професионалних и језичких компетенција. На тај начин су и сами студенти, по завршетку студија, изложени мањим финансијским трошковима у смислу накнадног и додатног изучавања језика струке и пословног језика, док се индивидуална конкурентност на професионалном плану драстично повећава. Узевши у обзир све ове чињенице, наставници енглеског језика струке постају све заинтересованији за иновативне, креативне наставне активности и осмишљање уџбеника које подстичу инкорпорацију и примену стечених економских и пословних знања и вештина.

Стога је предмет истраживања мр Јелене Басте развој уџбеника и силабуса енглеског језика економске струке за студенте који похађају наставу на факултетима економске оријентације. Када је реч о уџбеницима за енглески језик економске струке, уочено је да се на државним универзитетима у Србији користе или већ готови уџбеници популарних издавача, превасходно намењених пословним студијама, или, пак, уџбеници који представљају ауторско дело самих наставника ангажованих на факултетима а за које није наведено да су резултат посебних научних истраживања. Популарни, већ готови уџбеници углавном се баве општим пословним темама и њихов главни фокус представља пословни енглески језик, док се у мањој мери баве економским садржајима. На другој страни, ауторска дела наставника који предају енглески језик на економским факултетима у великој мери обрађују текстове економске садржине, и, самим тим, покушавају да одговоре на потребе студената како у академском тако и у пословном окружењу, али је код њих фокус углавном на развоју једне или две језичке компетенције.

Како уџбеник игра важну улогу у настави јер помаже студентима у активностима учења, јако је битно како ће он бити осмишљен и на који начин ће се наставне јединице презентовати студентима. Према Томлинсону (Tomlinson, 1988), уџбеник пружа јасан приказ наставних садржаја како наставницима тако и студентима, те им омогућава да унапред виде шта ће се радити у лекцији, као и да се осврну на оно што је већ урађено. Истовремено, он представља средство за остваривање потреба студената и усклађивање студентских циљева са наставничким потребама. Дакле, ниједан уџбеник не би требало писати насумично и на основу потреба самих наставника, већ уз ослањање на потребе оних група које би језик који се изучава на студијама користили у професионалном и академском контексту.

Да би се уопште дошло до уџбеника одговарајућег садржаја, најпре је неопходно осмислити силабус за студенте економских факултета, што ће бити један од предмета истраживања кандидаткиње. Силабус представља радни план намењен наставницима и студентима. Он наставницима даје смернице у вези са наставним активностима које треба примењивати, обима наставних садржаја и приступа наставним јединицама, док студентима даје „мапу“ курса (Robinson, 2009) – профил онога што ће се радити током семестра, и као такав представља документ о томе шта треба учити у учионици (Hutchinson & Waters, 2007). Добро осмишљен силабус је кључ успешних наставних програма енглеског језика за економске потребе. Једини начин да се то постигне јесте путем анализе потреба, која и представља још један од предмета истраживања.

Анализа потреба није нови израз у методици наставе енглеског језика. Паралелно са порастом интересовања за енглески језик струке, а самим тим и енглески језик за економисте, уследио је развој овог појма и идеје. Она се развија у лингвистичким и методичарским круговима последњих тридесет година. Потреба се најчешће описује као разлика или дискрепанца између тренутног стања ствари унутар циљне групе и жељеног стања. Постоје различите класификације и поделе потреба, попут објективних и субјективних потреба, циљних потреба и потреба учења, осећаних и опажаних потреба. Хачинсон и Вотерс (Hutchinson & Waters, 1987) потребе деле на циљне потребе (енгл. target needs) и потребе учења (енгл. learning needs), и оне ће, како кандидаткиња наводи, бити од посебног значаја за овај рад. Циљне потребе се дефинишу као свеобухватни термин који се односи на знање и вештине којима би студенти требало да овладају у одређеној професионалној ситуацији. Другим речима, циљне потребе су све „оно што ученик треба да ради у одређеној циљној ситуацији“ (54). На другој страни, потребе учења се могу дефинисати као: „фактори који утичу на учење, попут ставова, мотивације, свести, личности, стилова учења и стратегија, заједно са друштвеним пореклом“ (Xiao, 2007: 2). Потребе учења се тичу начина на који се, полазећи од недостатака које студенти осећају стиже до циља, тј. до обавеза. На пример, студенте може значајно мотивисати сам предмет или посао који обављају, али они могу у потпуности изгубити интересовање, уколико се сусретну са дугим, досадним и старим наставним материјалима. Процес учења би требало да буде угодан, забаван, испуњавајући и продуктиван. Стога је јако битно узети у обзир потребе студената, укључујући мотивацију, услове у којима се одвија сама ситуација учења, као и постојеће знање и вештине ученика и у складу са свим наведеним осмислити уџбеник за студенте примарно економске оријентације, што представља и предмет овог истраживања.

4.3. ОСНОВНЕ ХИПОТЕЗЕ

Мр Јелена Баста у оквиру свог истраживања формулише следеће хипотезе:

Хипотеза 1: Популарни уџбеници који се примењују у настави енглеског језика за економисте углавном испуњавају већину критеријума по питању разноликости наставних активности и задатака, као и фокуса на развоју све четири језичке вештине (читање, писање, слушање и говор), те се веома често сматрају „златним стандардом“ у настави енглеског језика струке. Претпоставља се да, упркос свему горе наведеном, ови уџбеници нуде генерализоване, опште, превасходно пословне, а ређе економске, академске теме које би биле од значаја будућим економистима. Дакле, овде је нагласак на универзалној употребљивости и општој прихватљивости оваквих наставних материјала и тема, док су потребе самих студената стављене у други план. Верује се да се ови уџбеници не баве културним разликама које постоје између англо-америчке и српске пословне културе, а које су од посебног за комуникацију у економском и пословном контексту.

Хипотеза 2: Уџбеници који представљају ауторска дела самих наставника запослених на економским факултетима у Републици Србији показују мање карактеристика које се тичу разноликости наставних активности и задатака. Типови задатака који су нуде углавном подстичу индивидуални рад студената, а ређе рад у паровима и групама. Истовремено, претпоставља се да је у фокусу ових уџбеника развој вештина читања и говора, а мање писања и слушања. На другој страни, пак, садржаји који се обрађују у овим наставним материјалима су ускостручни и тичу се, пре свега, економских и пословних тема. На тај начин, текстови презентовани у овим уџбеницима су од веће користи за академски и даљи професионални развој студената.

Хипотеза 3: Претпоставља се да ће студенти уочити позитивне аспекте уџбеника, који су у складу са њиховим очекивањима а који се тичу курса енглеског језика за економисте, попут разноврсности вокабулара/граматичких јединица или ускостручних тема које неки уџбеници нуде. Верује се да ће студенти исказати позитивне ставове по питању поступности увођења пре свега граматичких, али и лексичких јединица.

Хипотеза 4: Очекује се да ће студенти исказати негативне ставове по питању недовољне систематичности у организацији уџбеника која су ауторска дела универзитетских наставника. Верује се да ће студенти перципирати одсуство одређених типова вежбања на која су, иначе навикли, током ранијих фаза школовања. Истовремено, може се очекивати да студенти уоче мању посвећеност одређеним језичким компетенцијама, попут слушања и писања, или, пак, одељака којима би се вршила провера стеченог знања и да искажу незадовољство присуством обиља граматичких партија.

Хипотеза 5: Иако се настава енглеског језика у Републици Србији похађа још од првог разреда основне школе и да би студенти на почетку студија требало да покажу униформисани ниво познавања енглеског језика (Б2 ниво Заједничког европског референтног оквира за језике), прописаног Општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања и васпитања за предмет Страни језик), очекује се да ће бити одступања од овог нивоа те да ће се студенти у упитнику, путем самопроцене знања, самостално изјаснити да поседују чешће ниже, а ређе више нивое знања.

Хипотеза 6: Очекује се да ће студенти који се буду изјаснили да поседују средње и ниже нивое знања (Б1, А2 и А1) исказати веће потребе за граматичким и вокабуларним садржајима вежбања, и да ће њихове примарне потребе бити у домену разумевања садржаја, док ће студенти који се буду изјаснили да поседују виши средњи и напредни ниво знања (Б2, Ц1) имати потребу за развојем комуникативних способности.

Хипотеза 7: Како се енглески језик за економисте изучава на различитим годинама студија, претпоставља се да ће студенти нижих година студија исказати потребу за текстовима чији садржаји обухватају опште пословне теме из области пословне културе и комуникације и основних принципа пословања, док ће студенти виших година студија имати потребу за ускостручним, веома често академским темама из различитих економских области, попут макро- и микроекономије, пословних финансија, рачуноводства, ревизије, осигурања. Верује се да би овакви ставови проистекли из чињенице да се на нижим годинама студија на настави из других предмета изучавају основни економски принципи који представљају увод у економску науку и доктрину, због чега студенти не би имали јасну слику тога које би све специфичне теме били од значаја за њихов даљи развој језичких компетенција. На другој страни, очекује се да ће студенти виших година имали потребу за обрадом специфичнијих и актуелнијих економских тема, јер се студенти већ профилишу за одређена занимања или даљу академску каријеру.

Хипотеза 8: Претпоставка је да ће студенти свих година студија исказати потребу за аутентичним материјалима, који и представљају основ сваког успешног курса енглеског језика струке. Истовремено, верује се да ће студенти желети да раде аутентична вежбања која су стављена у одговарајући економско-пословни контекст. На овај начин би се повећала мотивација студената за учењем енглеског језика струке и повећало би се учешће студената у наставним активностима и самом наставном процесу.

Хипотеза 9: Очекује се да ће предлог уџбеника силабуса који би уследио на основу обављене анализе потреба студената интегрисати све четири језичке компетенције – читање, слушање, писање и говор, док ће сам приступ изради уџбеника и силабуса бити свеобухватан и да се неће темељити искључиво на једном приступу изради ових садржаја. Претпоставља се да ће, у складу са потребама и циљевима студената, вежбања бити различитог карактера – усмерена како на одређене ситуације, тако и на специфичне стручне задатке који би се обављали индивидуално, у паровима или у групи.

4.4. ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА И ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Први од општих циљева истраживања кандидаткиње јесте да се формира упитник за евалуацију уџбеника за енглески језик економске струке који се користе на факултетима економске оријентације, који би омогућио непристрасну процену карактеристика уџбеника употребљаваних у настави енглеског језика од стране евалуатора/аутора истраживања. Други општи циљ дисертације јесте да се формира упитник путем којег би се испитали ставови студената по питању задовољства уџбеницима које користе и анализе њихових академских и професионалних потреба у вези са наставом енглеског језика струке. Трећи општи циљ је да се она основу извршене анализе добијених резултата у вези са карактеристикама уџбеника и анализе потреба студената да предлог силабуса који би био окосница за наставу енглеског језика за економске потребе. На крају, ова дисертација има за циљ да покуша да осмисли

примере наставних јединица које ће студентима помоћи да разумеју природу језика струке и усаврше лингвистичке компетенције неопходне за економско окружење.

Када је реч о специфичним циљевима овог истраживања, кандидаткиња наводи следеће:

1. да се утврде карактеристике постојећих уџбеника (путем упитника за евалуацију) како би се испитало да ли задовољавају критеријуме неопходне за уџбенике језика струке
2. да се утврде ставови студената по питању уџбеника које они користе у настави енглеског језика струке (путем упитника за евалуацију уџбеника од стране студената)
3. да се утврде потребе и циљеви студената који похађају наставу енглеског језика за економисте (путем упитника о потребама) водећи рачуна и слабостима и недостацима које студенти осећају у вези са својим знањем енглеског језика за економисте
4. да се утврде приступи изради уџбеника и силабуса и да се пруже примери потенцијалних вежбања и силабуса

4.5. ПЛАН РАДА И МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА

План рада. Дисертација ће се састојати од два главна дела – теоријског и практичног, тј. емпиријског дела до којег би се дошло квантитативним и квалитативним истраживањем, о којем ће у даљем тексту бити реч. Уводни део дисертације ће се, како кандидаткиња наводи, бавити прегледом општег енглеског језика, те развојем језика струке, са посебним освртом на енглески језик за економисте. Потом ће уследити посебна поглавља о прегледу различитих врста силабуса и њиховом значају при осмишљању наставе енглеског језика струке и пратећих наставних материјала, тј. уџбеника. Након тога ће се пажња посветити развоју уџбеника за енглески језик струке, да би се, потом прешло на анализу постојећих уџбеника, уз претходно постављене принципе анализе истих. Дефинисање појма анализа потреба и њене улоге у настави језика струке ће представљати још једно поглавље докторске дисертације, а биће праћено емпиријским истраживањем које се тиче потреба студената државних економских факултета, уз претходно дефинисање мерних инструмената и принципа истраживања. Добијени резултати ће кандидаткињи послужити као окосница за даљу дискусију и основ за потврђивање или оповргавање основних хипотеза, уз пружање даљих педагошких импликација за наставу енглеског језика за економисте. У завршним поглављима ће бити понуђени примери потенцијалних лекција које ће се наћи у новоосмишљеном уџбенику енглеског језика за економисте, конципирани у складу са добијеним резултатима истраживања. На крају ће уследити закључно поглавље које ће пружити осврт на раније изнесене тврдње и закључке.

Циљна група истраживања. Познато је да се на скоро свим високошколским установама у Републици Србији енглески језик учи као посебан предмет, најчешће током више година студија. Зато ће овим истраживањем бити обухваћени студенти којих похађају наставу на различитим годинама четири државна економска факултета (Универзитети у Београду, Нишу, Новом Саду и Крагујевцу), а који су, претпоставља се, наставу енглеског језика похађали током свих осам година основног и четири године средњег образовања. Истраживањем ће бити обухваћени студенти који похађају наставу на различитим студијским програмима и модулима, узевши у обзир чињеницу да је настава из енглеског језика за економисте универзална и униформисана за све студијске програме и модуле на једном факултету.

Методе истраживања. Како би се остварили главни циљеви ове докторске дисертације, кандидаткиња планира спровођење неколико фаза истраживања. Најпре, у дисертацији ће бити изнета евалуација уџбеника који се користе у настави енглеског језика на државним факултетима у Републици Србији, а све са циљем да се стекне користан, тачан и систематски увид у целокупну природу наставних садржаја презентованих у уџбеницима. Да би се постигао објективан приступ евалуацији, биће формиран *упитник* који ће бити и *квантитативног* и *квалитативног* карактера. Наиме, упитником ће се путем Ликертове скале оценити карактеристике уџбеника, чиме ће се остварити квантитативни карактер истраживања, док ће питања отвореног типа која ће се наћи на крају упитника обезбедити квалитативни карактер истраживања. Један упитник би попуњавао сам истраживач, док би други, незнатно прилагођен упитник, попуњавали сами испитаници, тј. студенти. Упитник за евалуацију уџбеника ће бити формиран комбинацијом актуелних научних метода за евалуацију, а које ће бити изложене у самом раду (Abdelwahab, 2013; Cunningsworth, 1995; McDonough and Shaw, 2003). Припремљени упитник за евалуацију уџбеника ће садржати тврдње које се тичу различитих аспеката уџбеника, попут самог изгледа књиге, активности које се у њој налазе, вештина које се уџбеником обрађују, језика који се користи при објашњавању и презентовању градива, те релевантности презентованих тема за саме студенте. Поузданост самог упитника ће се проверити Кронбаховом алфом.

Други упитник ће попуњавати искључиво студенти и он ће се односити на ставове студената по питању њихових потреба. Један део упитника би био демографски упитник, један део ће се односити на личне перцепције студената по питању сопственог нивоа знања и степена развијености личних језичких компетенција, док ће се један део упитника базирати на Ликертовој скали процене и тицаће се потреба и циљева студената у настави енглеског језика за економисте. Ови делови упитника би пружили квантитативну и непристрасну анализу података. На крају упитника ће се налазити и отворено питање, које ће обезбедити квалитативни аспект истраживања.

Материјали. У циљу стицања увида у постојеће уџбенике који се примењују у настави енглеског језика за економисте на државним економским факултетима у Републици Србији, првим делом истраживања који се бави евалуацијом уџбеника ће бити обухваћени уџбеници наведени у силабусима предмета. На основу доступних материјала, кандидаткиња закључује да ће бити анализирани следећи уџбеници: *Енглески језик, Енглески језик за економисте, Енглески језик за економисте 2, English 1, English for Economists 2, English for Economists 3, English for Economists 4, Business Benchmark Upper Intermediate, Business Benchmark Advanced, Upper-Intermediate, Market Leader, Professional English in Use.* Наведени уџбеници ће се процењивати коришћењем горе наведе методологије.

4.6. ПРЕЛИМИНАРНИ СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ

1. Ajabshir, Z. F. (2011). 'Evaluation of "English for the students of management" by Farhad Moshfeghi', *The Iranian EFL Journal*, 7(4), pp. 72-91.

2. Baleghizadeh, S. & Rahimi, A. H. (2011). 'Evaluation of an ESP textbook for the students of Sociology', *Journal of Language Teaching and Research*, 2, pp.1009-1014.

3. Baleghizadeh, S. (2012). 'Grammatical syllabus and EFL textbooks: the need for consciousness-raising activities', *Per-Linguam* 28(1), pp. 111-116.

4. Basturkmen, H. (1998). 'A Needs Analysis Project at Kuwait University', *English Teaching Forum,* 36(4), pp. 1-14.

5. Bourke, J. (2006). 'Designing a topic-based syllabus for young learners', *ELT Journal* 60 (3), pp. 279-286.

6. Breen, M. (1984). Process syllabus for the language classroom. In C. J. Brumfit (Ed.), *General English syllabus design ELT Document,* 118, (pp. 47-60). Oxford: Pergamon Press.

7. Breen, M. (1987). 'Learner contributions to task design', In C. Candlin & D. Murphy (Eds.), *Language learning tasks*. (pp. 23-46) Englewood Cliffs, NJ.: Prentice-Hall.

8. Cabré, M. T. (1998). *La terminologie: théorie, méthode et applications*. Ottawa: Les Presses de l'Université d'Ottawa. Paris : A. Colin.

9. Candlin, C. N. (2009). 'Towards task-based language learning', *Task-Based Language Teaching*, pp. 21–40.

10. Carter, R. & Nunan, D. (2001). *The Cambridge guide to teaching English to speakers of other languages*. Cambridge: Cambridge University Press.

11. Carver, D. (1983). 'Some propositions about ESP', *The ESP Journal*, 2(2), pp. 131–137.

12. Cohen, L., Manion, L., & Morrison K. (2000). *Research Methods in Education (5th Edition)*. London: Routledge Falmer.

13. Cunningsworth, A. (1984). *Evaluating and selecting EFL teaching materials*. Heinemann, Educational Books.

14. Cunningsworth, A. (1995). *Choosing your coursebook.* Oxford, England, Heinemann.

15. Dudley-Evans, T. & St. John, M. J. (1998). *Developments in English for Specific Purposes*. Cambridge: Cambridge University Press.

16. Dudley-Evans, T. and M.-J. St. John (1998). *Developments in ESP: a multi-disciplinary approach.* Cambridge, U.K.; New York, Cambridge University Press.

17. Ellis, R. (1993). 'The Structural Syllabus and Second Language Acquisition', *TESOL Quarterly*, 27(1), pp. 91–113.

18. Ellis, R. (2003) *Task-based language learning and teaching*. Oxford, UK: Oxford University Press.

19. Garinger, D. (2002). 'Textbook selection for the ESL classroom', *Eric Digest*, *EDO-FL-02-10*, pp. 2-3.

20. Hammerly, H. (1982). *Synthesis in Second Language Learning.* Blaine, WA: Second Language Publication.

21. Harding, K. (2007). *English for Specific Purposes*. Oxford University Press.

22. Harwood, N. (2005). 'What do we want EAP teaching materials for?', *Journal of English for Academic Purposes*, 4, 149-161. https://doi.org/10.1016/j.jeap.2004.07.008

23. Hutchincon, T. (1987). 'What's underneath?: An Interactive View of Materials Evaluation' In L. E. Sheldon (Ed.). *ELT Textbooks Materials: Problems in Evaluation and Development. ELT Document 126, Oxford: Modern English Publications*, pp. 37-44.

24. Hutchinson, T. & Waters, A. (1987). *English for Specific Purposes: A Learning-Centred Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.

25. Hyland, K. (2005). *Metadiscoures: exploring interaction in writing*. London: Continuum.

26. Hyland, K. (2006). *English for academic purposes. An advanced resource book.* London: Taylor & Francis.

27. Jalilzadeh, K. & Tahmasebi, A. (2014). 'Content-based syllabus', *European Scientific Journal*, 1, pp.1857 – 7881 (Print)

28. Jordan, R. R. (1997). *English for Academic Purposes. A guide and resource book for teachers*. Cambridge: Cambridge University Press.

29. Kavaliauskiene, G. (2002). 'Aspects of Learning ESP at University', *ESP World,* 2 (2), pp. 1-12.

30. Kavaliauskiene, G. and Uzpaliene, D. (2003). 'Ongoing Needs Analysis as a Factor to Successful Language Learning', *Journal of Language and Learning*, 1 (1), pp. 1-11.

31. Khoshsima, H., & Khosravani, M. (2014). 'ESP textbooks criteria: A case study of Iranian universities', *International Journal on Studies in English Language and Literature*, 2(7), pp. 42-49.

32. Long, M. (1985). 'A role for instruction in second language acquisition: task-based language teaching', In K. Hyltenstam & M. Pienemann (Eds.). *Modelling and Assessing Second Language Acquisition*. Clevedon, England: Multilingual Matters, pp. 77-99.

33. M.P. Breen and C. Candlin (1980). 'The essentials of communicative curriculum in language teaching', *Applied Linguistics*, 1 (2), pp. 89-112

34. McDonough, J., & Shaw, C. (2003). *Materials and methods in ELT.* Oxford: Blackwell

35. McDonough, J., Shaw, C. & Masuhara, H. (2013). *Materials and Methods in ELT, 3rd Edition*. Oxford: Blackwell.

36. Merriam, S. (1998). *Qualitative research and case study applications in education.* San Francisco: Josey-Bass.

37. Mihram, D. (2003). *Creating an Objective-based Syllabus.* USC CET, California.

38. Mukundan, J., Reza H., & Vahid N., (2011). 'Developing an English Language Textbook Evaluation Checklist', *Contemporary Issues in Education Research*, 4 (6), pp. 21-27.

39. Munby, J. (1978). *Communicative syllabus design: a sociolinguistic model for defining the content of purpose-specific language programmes*. Cambridge: Cambridge University Press.

40. Nation, P. (2000). 'Designing and improving a language course', *English Teaching Forum*, 38(4), pp. 2-11.

41. Nunan, D. (1987). *The teacher as curriculum developer*. Adelaide: National Curriculum Resource Center.

42. Nunan, D. (1988). *The Learner-Centered Curriculum*. Cambridge, Cambridge University Press.

43. Nunan, D. (1991). 'Communicative tasks and the language curriculum', *TESOL Quarterly*, 25 (2), pp. 279-295.

44. Nunan, D. (1993) *Syllabus design*. Oxford: Oxford University Press.

45. Nunan, D. (2001). 'Teaching grammar in context', In Candlin, C & N. Mercer (Eds.). *English language teaching in its social context*. London, UK: Routledge, pp. 191-199.

46. Nunan, D. & J. Burton (1989). *Young fast learners, educational focus: a curriculum framework for adult second language learners.* Sydney: NCEKTR. A National Curriculum Project.

47. Nunan, D. (2005) 'Important Tasks of English Education: Asia-wide and Beyond', *The Asian EFL Journal*, 7(3), pp. 5-8.

48. Nunan, D. (1993) 'Task-Based syllabus design: selecting, grading and sequencing tasks', In G. Crookers and S. Gass (Eds.). *Tasks in pedagogical context: Integrating Theory and Practice*. Clevedon: Multilingual Matters, pp. 55-66.

49. Picht, H., et al. (1985). *Terminology: an introduction.* Guildford, University of Surrey, Department of Linguistic and International Studies.

50. Prabhu, N. S. (1987). *Second language pedagogy*. Oxford, UK: Oxford University Press.

51. Riazi, A. M. (2003). 'What textbook evaluation schemes tell us? A study of the textbook evaluation schemes of three decades', In W. A. Renandya. (Ed.), *Methodology and materials design in language teaching* Singapore: SEAMEO Regional Center, pp. 52-68.

52. Richards, J. C. (2001). *Curriculum Development in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.

53. Richards, J.C., Platt, J., and Platt, H. (1992). *Dictionary of Language and Applied Linguistics.* Malaysia: Longman.

54. Schulz, R. A. (2005). *Language acquisition and syllabus design: the need for a broad perspective* [On-line]. Available at http://www.adfl.org/adfl/bulletin/v15n3/153001.htm

55. Seelye, H. (1984). *Teaching Culture: Strategies for inter-cultural communication.* Revised edition. Lincolnwood, IL: National Textbook Company.

56. Stern, H. H., et al. (1992). *Issues and options in language teaching*. Oxford, Oxford University Press.

57. Stern, H. H. (1984). 'Review and discussion', In C. J. Brumfit (Ed.), *General English syllabus design*. Oxford: Pergamon Press.

58. Strevens, P. (1988). 'ESP after twenty years: A Re-Appraisal', In M. Tickoo. (Ed.), *ESP: State of the Art* Singapore: SEAMEO Regional Language Centre, pp. 1-13.

59. Tok, H. (2010). 'TEFL Textbook Evaluation: From Teachers' Perspectives', *Educational Research and Review*, 5 (9), pp. 508-517.

60. Tomlinson, B. (1998). *Materials Development in Language Teaching*. 2nd edition. Cambridge University Press, UK.

61. Weir, C. J. & Jon R. (1994). *Evaluation in ELT*. Oxford: Blackwell.

62. West, R. (1994). 'Needs Analysis in Language Teaching', *Language Teaching,* 27 (1), pp. 1-19.

63. White, R. V. (1988). *The ELT curriculum: Design, innovation and management*. Oxford, UK: Basil Blackwell.

64. Wilkins, D. A. (1976). *Notional Syllabuses*. Oxford, Oxford University Press.

65. Willis, D. (1990). *The lexical syllabus: a new approach to language teaching*. London: Collins Elt.

66. Xiao, L. (2007).' What Can We Learn from a Learning Needs Analysis of Chinese English Majors in A University Context?', *Asian EFL Journal*, 8 (4), pp. 1-2.

67. Yalden, J. (1984). 'Syllabus design in general education', In C. J. Brumfit (Ed.), *General English syllabus design*. Oxford: Pergamon Press, pp. 13-22.

V ЗАКЉУЧАК О ОЦЕНИ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ

Увидом у биографију и библиографију Комисија констатује да кандидаткиња **мр Јелена Баста** испуњава све услове за израду докторске дисертације.

Комисија констатује да **др Ана Ђорђевић** испуњава услове предвиђене Стандардима за акредитацију студијских програма докторских академских студија и сагласна је да за предложену тему буде ментор.

На основу свега наведеног о предмету, хипотезама, постављеним циљевима, методу рада и очекиваним резултатима, Комисија констатује да је предложена тема **„Креирање уџбеника и силабуса енглеског језика струке за студенте економске оријентације у складу са анализом актуелних уџбеника и студентских потреба“** својом сложеношћу, актуелношћу и значајем за научну област којој припада подобна за израду докторске дисертације.

Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе одлуку о прихватању позитивног Извештаја о оцени научне заснованости теме „Креирање уџбеника и силабуса енглеског језика струке за студенте економске оријентације у складу са анализом актуелних уџбеника и студентских потреба“, коју је предложила кандидаткиња мр Јелена Баста, да за ментора именује др Ану Ђорђевић и да је, у складу са прописима, упути Већу научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на разматрање.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

1. _____
др Ненад Томовић
председник Комисије

2. _____
др Ивана Трбојевић Милошевић
члан Комисије

3. _____
др Данијела Ђорђевић
члан Комисије